

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz Derecik ilçesine bağlı Yeşilova Köyü Çöp Mevkii'ne uzun süredir kontrolsüz şekilde döküldüğü belirtilen atıklar, bölge halkının yaşam koşullarını olumsuz etkilemekte, çevre ve halk sağlığı açısından ciddi riskler yaratmaktadır. Yurttaşların aktarımlarına göre söz konusu alanda biriken atıklar nedeniyle yoğun koku oluşmakta, çevre kirliliği artmakta, doğal yaşam alanları zarar görmekte ve özellikle yaz aylarında sorun daha görünür bir hâl almaktadır.

Bölge halkı, çevreye yayılan atıkların yalnızca insan sağlığını değil, aynı zamanda hayvancılıkla geçimini sağlayan yurttaşların ekonomik faaliyetlerini de olumsuz etkilediğini ifade etmektedir. Atıkların kontrolsüz biçimde doğaya bırakılması sonucu bazı hayvan ölümlerinin meydana geldiği yönündeki iddialar ise meselenin çevre kirliliğinin ötesine geçerek ekolojik denge, hayvan refahı ve biyolojik çeşitliliğin korunması bakımından da değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu hükme bağlamakta; çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek görevini devlete yüklemektedir. Bunun yanında 2872 sayılı Çevre Kanunu, çevrenin korunması ve kirliliğin önlenmesi konusunda merkezi idare ile yerel idarelere açık sorumluluklar yüklemektedir. Ayrıca 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile doğal yaşamın ve hayvanların korunmasına ilişkin yükümlülükler düzenlenmiştir.

Buna karşın, yurttaşların uzun süredir dile getirdiği sorunlara rağmen gerekli önleyici ve kalıcı tedbirlerin alınmamış olması, ilgili kamu kurumlarının denetim, planlama ve koordinasyon görevlerini yeterince yerine getirip getirmediği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Kamusal hizmetlerin eşitlik ilkesi çerçevesinde sunulması gereken bir bölgede çevresel risklerin yıllardır devam etmesi, halk sağlığının korunmasına yönelik yükümlülüklerin etkin biçimde yerine getirilmediğine ilişkin kaygıları artırmaktadır.

Çevre hakkı, yalnızca bireysel bir hak değil aynı zamanda kamu otoritelerinin aktif biçimde korumakla yükümlü olduğu temel bir sosyal haktır. Bu nedenle Yeşilova Köyü Çöp Mevkii'nde ortaya çıkan çevresel risklerin, halk sağlığına yönelik tehditlerin ve hayvan ölümlerine ilişkin iddiaların bütün yönleriyle araştırılması; sorumluların tespit edilmesi, çevreye zarar veren uygulamaların sonlandırılması; atıkların bilimsel ve çevresel kriterlere uygun şekilde bertaraf edilmesi; bölgenin rehabilite edilmesi ve yurttaşların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının güvence altına alınması amacıyla ilgili kurumların koordinasyon içinde gerekli çalışmaları yürütmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ili Derecik ilçesi Yeşilova Köyü Çöp Mevkii'nde atık depolandığı veya döküldüğü yönündeki iddialar Bakanlığınız tarafından incelenmiş midir?
2. Söz konusu alanda son beş yıl içerisinde Bakanlığınız veya bağlı birimleri tarafından kaç denetim gerçekleştirilmiştir? Bu denetimlerde hangi bulgulara ulaşılmıştır?
3. Alanda depolanan veya dökülen atıkların türü, miktarı ve kaynağına ilişkin Bakanlığınızın elinde herhangi bir veri bulunmakta mıdır?
4. Bölgede bulunan atıkların toprak, hava, yeraltı suyu ve yüzey suları üzerindeki etkilerinin belirlenmesine yönelik herhangi bir analiz veya ölçüm çalışması yapılmış mıdır? Yapılmış ise sonuçları nelerdir?
5. Yeşilova Köyü ve çevresinde yaşayan yurttaşların maruz kaldığı çevresel riskler ve halk sağlığına ilişkin tehditlerin tespit edilmesi amacıyla herhangi bir risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?
6. Bakanlığınıza son beş yıl içerisinde söz konusu alana ilişkin kaç şikâyet, başvuru veya ihbar ulaşmıştır? Bu başvurular üzerine hangi işlemler tesis edilmiştir?
7. 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında mevzuata aykırı atık depolama veya döküm faaliyetleri tespit edilmiş midir? Tespit edilmiş ise sorumlular hakkında hangi idari ve hukuki işlemler uygulanmıştır?
8. Uzun süredir devam ettiği belirtilen bu çevre sorununun kalıcı biçimde çözülememesinin gerekçeleri nelerdir? Bakanlığınızın bu konudaki kurumsal değerlendirmesi nedir?
9. Söz konusu alandaki atıkların kaldırılması, çevresel rehabilitasyonun sağlanması ve bölgenin yeniden kirletilmesinin önlenmesi amacıyla hangi somut adımların atılması planlanmaktadır?
10. Derecik ilçesinde kalıcı atık yönetimi, geri dönüşüm, düzenli depolama ve çevresel denetim kapasitesinin artırılmasına yönelik yürütülen veya planlanan projeler nelerdir?